

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2015

PROGRAM HÖSTEN 2015
ARKIVCENTRUM VÄRMLAND

PROGRAM OKTOBER 2015
ARKIVCENTRUM VÄRMLAND

Mån 5/10 14.00 Skriv ditt liv
Om att skriva ned sin levnadsberättelse.
Carina Käck, ABF Värmland
Arrangör: Värmlands släktforskarförening

Mån 12/10 18.00 Jämställd historia – en fråga om förebilder
Fanns det inte kvinnor förr? Vår historieskrivning kan lätt få oss att tro det.
Om vikten av förebilder och identitet.
Marianne Nilsson, genusutvecklare, Region Värmland
Arrangör: Arkivcentrum Värmland

Mån 19/10 17.30 Börja släktforska
Kort genomgång så du kan komma igång med din släktforskning.
Arrangör: Arkivcentrum Värmland

Tors 22/10 18.30 Mantalsforska
Hur du kan använda mantalslängder för att lösa problem i din släktforskning.
Magnus Bäckmark, författare
Arrangör: Värmlands släktforskarförening

HÖSTLOVSEXTRA
Potatistjuven
- en spökvandring
Arrangör: Arkivcentrum Värmland

Mån 26/10 16.30 Potatistjuven – en spökvandring
Vem var han? Väger du möta potatistjuven?
Spännande spökvandring. Från sex år och uppåt. Föräldrar och andra vuxna är självklart också välkomna.
Arrangör: Arkivcentrum Värmland

Tors 29/10 10.00 Min läskiga bok
Pysla din egen bok. Ska den handla om häxor, monster eller spöken?
Vi öppnar vårt bokbinderi och låter barnen skapa.
Från sex år. Givetvis är föräldrar och andra vuxna välkomna.
Arrangör: Arkivcentrum Värmland

Mån 5/10 14.00 Skriv ditt liv
Om att skriva ned sin levnadsberättelse.
Carina Käck, ABF Värmland
Arrangör: Värmlands släktforskarförening

KOM OCH LÄR DIG MERA
om hur du använder den skatt av historiska dokument som vi förvaltar.
Välkommen till våra arrangemang.

hjälp av en erfaren släktforskarer! På plats i Arkivcentrum Värmlands du få hjälp med frågor om din egen släktforskning – oavsett om du är mer erfaren. (Torsdagar kl. 16-19 fr. o. m 17/9)
Värmlands släktforskarförening

Alla aktiviteter är avgiftsfria

Journaldata
ning för en bättre sjukvård.
tum för klinisk forskning och Kersti
ns FoU-enhet

orskarer

ppmärkas särskilt.
släktforskarförening

och älskad
är Gösta Bengzon.
Värmlands Folkblad

FILM

ppföljning
a kartor.

ÖRENINGSFANORNA
Värmlands kulturskatt

färgprakt.
land

Arkivcentrum Värmlands
ning – oavsett om du är

Alla aktiviteter är avgiftsfria

Här är exempel på reklam för programverksamheten i Arkivcentrum 2015. Genom samverkan mellan arkiven och Värmlands Släktforskarförening erbjöds över trettio uppskattade programpunkter under året.

FÖRENINGSAARKIVET I VÄRMLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2015

INNEHÅLL	SID
Styrelse och övriga förtroendevalda	2
Mötesverksamhet, organisationsfrågor m m	3
Organisationsfrågan	3
Samverkansmodellen	3
Medlemmar och medlemskontakter	4
Lokaler och samverkan	6
Arkivcentrum Värmland	6
Samverkansfrågor	6
Arkivdepå i Zakrisdal	7
Övrig samverkan samt styrelserepresentation	8
Ekonomi	9
Allmänt	9
Bokslut för 2015	10
Personal	10
Kompetensutveckling och personalvårdande insatser	11
Depåverksamhet	11
Leveranser	11
Registrerings- och förteckningsarbetet	13
Information, forskarservice	14
Forskarservice i samverkan	14
Föreningsarkiven och forskningen 2015	14
Arkivens Dag	17
Arkiv i Skolan	17
Övriga externa kontakter och arrangemang	18
Kursverksamhet	18
Information, mediakontakter, publicering	18
Slutord	19
Medlemsorganisationer 2015-12-31	(Bilaga 1) 21
Resultat- och balansräkning 2015	(Bilaga 2) 23
Statistik 2011-2015	(Bilaga 3) 26
Revisionsberättelse 2015	(Bilaga 4) 27

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2015

Föreningarsarkivet i Värmland är centralarkiv för de ideella föreningarna i Värmlands län. Sedan 1949 har arkivet samlat in, bevarat, vårdat och förvaltat arkiven efter tusentals värmländska föreningar. I dagsläget förvaras närmare 7 000 föreningsarkiv från länets alla kommuner i Föreningarsarkivet. Arkivet är i sig en ideell förening och vid årsskiftet 2015/2016 var 186 organisationer medlemmar. Föreningarsarkivet ger service till medlemsorganisationer och hundratals andra aktiva/levande föreningar. Det är tjänster som trygg förvaring, registrering, detaljförteckning, rådgivning och utbildning i arkivfrågor. Föreningarnas arkivvård bygger på frivillighet. Det innebär att en av arkivets viktigaste uppgifter är att motivera föreningarna att bevara sina arkiv för eftervärlden. Att övertyga organisationerna om att deras arkiv är en resurs. I Föreningarsarkivets syfte ingår att stimulera användningen av föreningsarkiven i olika typer av forskning. Föreningarnas arkiv är självfallet omistliga då föreningarna ska kartlägga sin egen historia. Dessutom bidrar föreningsarkiven med betydelsefulla pusselbitar då den lokala och regionala utvecklingen ska studeras och dokumenteras. Föreningarsarkiven lämpar sig dessutom utomordentligt väl för person-/släktforskning, eftersom otaliga värmlänningar har varit aktiva i länets föreningsliv fr o m senare halvan av 1800-talet. Föreningarsarkiven tillgängliggörs för olika former av forskning och studier inom ramen för arkivsamarbetet i Arkivcentrum Värmland.

Styrelse och övriga förtroendevalda

Arkivets styrelse

	Mandattiden utgår
Sten Fransson, Arvika, ordförande	2016
Anders Ajaxson, Karlstad	2017
Per Brunström, Karlstad	2017
Åse Gustafsson, Karlstad, v ordförande	2016
Björn-Olov Hallberg, Munkfors	2017
Elsa Hallbäck, Kristinehamn	2016
Lena Hassellund, Kil	2017
Viola Jansson, Karlstad	2016
Lillemor Johansson, Hammarö	2017
Leif Spännar, Grums	2016
Martin Stolare, Molkom	2016
Jan-Anders Bjursbo, Karlstad (suppleant)	2016
Elvy Hansson, Grums (suppleant)	2016
Per Nilsson, Töcksfors (suppleant)	2016

Ruth Mofjell, Forshaga (hedersledamot)

Revisorer

Anna-Karin Berglund, Ekshärad	2016
Lars Gunnar Sander, Forshaga	2016
Karl-Johan Ehne, Hammarö (suppleant)	2016
Jens-Åke Nilsson, Karlstad (suppleant)	2016

Valberedning

Christer Alnebratt, Karlstad	2016
Peter Olausson, Värmlands Nysäter	2016
Kerstin Sandbäck, Karlstad (sammankallande)	2016

Mötesverksamhet, organisationsfrågor m m

Vid årsmötet i Arkivcentrum den 4 maj var ett drygt trettiotal föreningsrepresentanter närvarande. Årsmötet beslutade i enlighet styrelsens förslag att *avbryta aktiviteterna för att genomföra en verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv*. Samtidigt gav årsmötet styrelsen i uppdrag att *se över arkivets stadgar* särskilt med avseende på antalet styrelseledamöter. Stadgefrågan behandlades i arbetsutskott och styrelse under andra halvåret med siktet inställt på att lägga förslag till ett extrainkallat medlemsmöte i januari 2016.

Vid årsmötet hölls ett föredrag av fil dr Anders Forsell, Karlstads universitet. Rubriken löd "Ideal och verklighet. Tidig frisinnad organisering i Filipstad och Skövde". Forsell har varit en trägen kund i Föreningsarkivet för att få fram underlag till sin doktorsavhandling. Hans föredrag var samtidigt ett inslag i den nystartade gemensamma programverksamheten i Arkivcentrum Värmland. Vidare informerade Anders Bernspång om den relativt nybildade Ekumeniakyrkan, ett samgående mellan Baptister, Metodister och Missionskyrkan.

Styrelsen har sammanträtt vid fem tillfällen under året.

Arbetsutskottet har bestått av ordförande Christer Alnebratt (fram till årsmötet) och Sten Fransson (fr o m årsmötet), v ordförande Åse Gustafsson, Per Brunström och Leif Spännar (ersättare). Arbetsutskottet har haft tre möten under 2015.

Arkivchefen är föredragande och adjungerad sekreterare i styrelse och arbetsutskott.

Organisationsfrågan

Styrelsen kunde vid sitt möte i mars konstatera att frågan om en ev verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv tagit mycket tid och kraft i anspråk under nära nog två års tid. Under resans gång hade man också blivit alltmer tveksam till om en verksamhetsövergång var rätt väg att gå. Enligt Region Värmlands förslag till lösning skulle huvuddelen av verksamheten ligga kvar i föreningen och åvila arkivets styrelse. Kostnaden för att överlåta personalen till Värmlandsarkiv var dessutom av en storleksordning som Föreningsarkivet inte såg rimliga möjligheter att kunna betala. Således utarbetade styrelsen förslag till årsmötet att avsluta processen med en verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv. Det blev också årsmötets beslut. Styrelsen skulle vid ett sådant beslut kunna koncentrera sig på att utveckla den befintliga organisationen och föreningsarkivverksamheten. Styrelsen fick samtidigt uppdrag att göra en översyn av stadgarna främst med avseende till styrelsens storlek.

Samverkansmodellen

Under två verksamhetsår har Föreningsarkivet i Värmland varit del av Samverkansmodellen. Det innebär att Staten numera kanaliserar sin bidragsgivning till regional kulturverksamhet via regioner/landsting. Föreningsarkivets aktiviteter redovisas i den regionala kulturplanen, vilket är villkoret för att erhålla statsbidrag. Värmlands första kulturplan omfattar åren 2013-2016. Den särskilda överenskommelse mellan Föreningsarkivet och Region Värmland som krävs för att arkivet ska få statsbidrag förlängdes i slutet av året för att gälla även 2016. Kulturplanen kompletterades också under senhösten med vissa aktiviteter gällande 2016.

Under våren 2015 gjordes den omfattande kvalitativa och kvantitativa redovisningen av verksamheten för andra gången. I mars deltog Åsa Vålvik och arkivchefen i ett möte anordnat av Regionens kulturavdelning då man stämde av inför redovisningen till Kulturrådet. De båda genomförde senare den omfattande redovisningen. Ytterligare finjustering av statistikföringen i den dagliga verksamheten visade sig underlätta redovisningsmomentet för år 2014. Den samlade arbetsinsatsen för att mäta allt som görs ifråga om hantering av arkiven, genomförda aktiviteter, programverksamhet m m tar mycket tid i anspråk. Det kan vara bekymmersamt, eftersom arkivet har mycket begränsade personella resurser. Ändå är det talande att se verksamheten i siffror. Det konkretiserar i hög grad att så mycket verksamhet alstras i vår lilla organisation.

Regimskiftet efter valet 2014 innebar omprioriteringar i statens kulturbudget och ledde till

nedskränningar i kulturbidragen till regionerna. För arkivets del medförde det i slutändan att statsbidraget minskade med en tusenlapp till 299 000. Det var inte särskilt tillfredsställande, eftersom bidraget äntligen hade passerat magiska 300 000 kronor året innan.

I september inbjöd Region Värmland samtliga statsbidragsmottagande kulturinstitutioner i länet till konferens i Naturum i Mariebergsskogen. Avsikten var att diskutera gemensamma frågor och pågående verksamhet bland deltagarna. Dessutom fanns inslag om tillgänglighet till kulturverksamhet för funktionshindrade samt jämställdhets- och mångfaldsfrågor. En viktig programpunkt rörde möjligheter till samverkan mellan länets kulturinstitutioner. Utifrån den programpunkten fick arkivets representanter en handfull goda idéer att fundera vidare på.

Åsa Vålvik deltog i en halvdag om hbtq-frågor anordnad av Region Värmland. Vidare förekom en träff med Region Värmlands kulturavdelning om hur arkiven arbetar i relation till de horisontella målen. Föreningsarkivets Annika Eriksson fanns med vid Marie Perssons besök.

Medlemmar och medlemskontakter

Alla ideella föreningar i länet **kan söka medlemskap** i Föreningsarkivet i Värmland. Som medlem får man flera förmåner som en (1) avgiftsfri hyllmeter, prioritering vid rådgivning, leveranser och registrerings-/förteckningsinsatser. Dessutom har medlemmarna inflytande på arkivverksamheten via års- och medlemsmöten. Under 2015 var *medlemsavgiften* oförändrat 1 200 kronor för distriktsorganisationer/motsvarande och 400 kronor för lokala föreningar. Samtliga aktiva/levande organisationer betalade under året *serviceavgift* på 145 kronor per hyllmeter för deponerat arkivmaterial. Serviceavgiften innefattar säker förvaring, förvaringsmedel, registerhållning, hjälp med återsökning av uppgifter, gallringsbevakning och bortforsling av utgallrat arkivmaterial. Vid leveranser av arkiv debiteras en *leveransavgift* på 250 kronor per tillfälle. Det krävs nämligen ett antal administrativa åtgärder vid leveranstillfället (registerföring, grovgenomgång av handlingarna, uppställning i hyllutrymme, kvittering). Grovgenomgången (kopplad till rensning/gallring av överflödigt material) är nödvändig för att ha kontroll över innehållet i arkiven tills de är detaljförtecknade. Förteckningsarbetet dröjer i allmänhet, eftersom inflödet av arkiv är så intensivt.

I **bilaga 1** redovisas de 186 organisationer/föreningar som var medlemmar i Föreningsarkivet vid årsskiftet 2015/2016. Under 2015 tillkom tre nya medlemmar i arkivföreningen medan två medlemskap sades upp.

Nya medlemmar

Stiftelsen Värmlands Kulturmiljöfond
Värmlands läns Luftvårdsförbund
Sv Transportarbetareförbundet avd 6

Uppsägning av medlemskap

Sjukvårdspartiet i Värmland
Solör-Värmland Finnkulturörening (valde att istället vara kund i arkivet)

Medlemskontakter

Föreningsarkivet ger råd om arkivhantering per telefon och via e-post, genom skriftlig information (lathundar) och även genom besök på organisationernas kontor. Hemsidan (som är under omarbeting) kommer även i fortsättningen att innehålla en del enkla, men användbara tips om arkivering. I de fall då organisationer vill komma med stora leveranser är det bra om arkivet kan besöka organisationen och ge instruktioner på plats. Detta arbetssätt är synnerligen praktiskt om inte annat för att undvika att värdefullt

arkivutrymme överfylls med gallringsbara handlingar. Syftet med arkivförvaringen är ju att bevara handlingar av *långsiktig* intresse. För att verkligen markera att så är fallet tar arkivet ut en hyllmeteravgift på 500 kronor per år för modernt bokföringsunderlag (ex verifikationer).

Föreningarnas arkivvård bygger på frivillighet. Därför är det viktigt att föra en dialog som bygger på respekt och förståelse. Att det egna arkivet ska få kosta är inte alltid självklart. Ibland krävs det viss övertalning från arkivpersonalen för att föreningen ska bevara intressanta handlingar. Men det är alltid lika positivt när föreningsfunktionärer får sig en tankeställare och inser värdet av att ha kvar sitt arkivmaterial och i förlängningen sin förenings historia.

Under 2015 har Föreningsarkivet haft åtskilliga kontakter med olika medlemsorganisationer och andra föreningar som är kunder i arkivet. Här redovisas ett antal sådana tillfällen.

I februari slutfördes arkivprojektet hos *Vänsterpartiets distrikt* genom att Annika Eriksson gallrade en del på plats. Därefter packade Annika och Åsa Vålvik de handlingar som skulle levereras till arkivet. Hela 17 flyttlådor blev det. Förutom distriktets handlingar ingick arkivmaterial från Karlstadsavdelningen och Kommunistisk ungdom. Samarbetet med Vänsterpartiet var lite av det goda exemplet hur arkivets service fungerar och hur arkivpersonalens kompetens kommer till nytta för en medlemsorganisation.

I mars besökte arkivchefen *Väse Hembygdsförening*, som ville ha en del råd om det material som fortfarande förvaras i hembygdsgården. Ordföranden och en styrelseledamot fick svar på sina frågor och det konstaterades att visst material borde levereras. Föreningen har sedan många år tillbaka sina omfattande samlingar i Föreningsarkivet.

Sv Transportarbetareförbundet avd 6 fick hjälp och råd i arkivfrågor på sitt kontor. Föreningen hade överlämnat handlingar till arkivet för ett fyrtiotal år sedan, men nu hade man börjat fundera på arkivfrågan igen. Personalen instruerades om nödvändig sortering och en gallringsinsats innan arkivet skulle levereras. Kontakterna ledde till att Transport avd 6 sökte medlemskap i arkivet.

Även *hembygdsföreningen i Vitsand* ville ha råd och dåd på hemmaplan och fick besök av Annika Eriksson.

I oktober 2015 firade *S-Kvinnor i Värmland* sitt 100-årsjubileum. Det socialdemokratiska kvinnodistriktet är mycket noga med sitt arkiv och vi har ofta kontakt, så det var inte helt oväntat att arkivet inviterades till jubileet. Annika Eriksson, som representerade Föreningsarkivet vid jubileumsdagen i Arvika, gav en stunds sångunderhållning som present från arkivet.

Värmlands Skidförbund har fått rådgivning om gallring inför en leverans i slutet av året liksom *Hela Människan*, som tidigare hette DKS (De kristna samfundens nykterhetsrörelse).

Torgny Claesson, *Forshaga IF*, sammanträffade med Åsa Vålvik för att presentera ett historiprojekt som föreningen planerar. Föreningsarkivet är idrottsföreningens slutarkiv och därför ville man informera om planerna och ha med arkivet som referens.

Sjöfartsgillet i Karlstad har besökt sitt oförtecknade arkiv för att gallra ut en del. Man ville gärna få ner förvaringskostnaden. Ett liknande projekt, som pågått sedan 2014 i arkivet från föreningen Äldre varer svenske, slutfördes i början av året.

Lokaler och samverkan

Arkivcentrum Värmland

Föreningsarkivet i Värmland är samlokaliserat med Värmlandsarkiv, landsarkiv i Värmlands län och Landstingsarkivet i Arkivcentrum Värmland. Karlstads kommunarkiv samverkar med övriga arkiv inom forskarservice och flertalet aktiviteter, men har kontorslokaler och närarkiv i Stadshuset. I Arkivcentrum finns gemensam forskarexpedition, forskarsal, arkivlokaler samt kanslilokaler. Den gemensamma forskarsalen har 40 platser, varav hälften är försedda med datorer. Vidare finns Edbergssalen med drygt 60 platser i biosittning, en samlingsal i cafémiljö, grupprum, sammanträdesrum samt ett pausrum för besökarna. Arkivcentrum Värmland är ett välrustat forskningscentrum med hög servicenivå och generöst öppethållande (36 timmar per vecka). Arkivcentrum är en idealisk träffpunkt för möten, föreläsningar, konferenser etc. De fyra arkiven samverkar i forskarservicen och delar på tjänstgöringen enligt inarbetade principer. Även Värmlands Släktforskarförening tar aktiv del i samarbetet och har stor del av sin verksamhet förlagd till Arkivcentrum, både dagtid och kvällstid. Man bidrar i hög grad till att öka besökstalen.

Under 2015 har forskarnas pentry på plan 3 fått en rejäl uppfräschning med nya gardiner, bord och stolar. Disken som funnits i forskarexpeditionen sedan Arkivcentrum öppnade 1998 har bytts mot en mera besökarvänlig variant. En person med rullstol eller permobil ska ha möjlighet att kunna kommunicera med den som tjänstgör bakom disken. Det var inte möjligt med den gamla eftersom den var alltför hög. Vårt Arkivcentrum är en offentlig miljö, så därför är förstas tillgängligheten till olika delar av huset och till arkivservicen prioriterade frågor.

Föreningsarkivet har ett närarkiv i Arkivcentrum med utrymme för närmare 900 hyllmeter. Där placeras i princip alla nyinkomna leveranser. I närarkivet förvaras också några särskilt frekventa arkiv och samlingar permanent.

I likhet med tidigare har arkiven träffat hyresvärden *Landstingsfastigheter* fyra gånger under året och diskuterat olika fastighetsfrågor. Eftersom arkiven är hyresgäster i ett hus som tar emot mängder med besökare varje år, är dessa avstämningsmöten väldigt viktiga. Arkiven har ofta synpunkter och påpekar att olika åtgärder behövs. I november 2015 togs ett nytt, modernt passersystem i drift och alla har numera ett fotoförsett passerkort. Åsa Vålvik är med i den grupp som ska lära sig programmera i passersystemet. Det brukar bli aktuellt då det pågår olika arrangemang i fastigheten och rutinerna för öppning/stängning och larm behöver ändras.

Från 1 april 2015 infördes nya regler för parkeringsplatserna utefter Hööksgatan. Personal har ett personligt kort som tillåter parkering hela dagarna. I mån av plats kan styrelsefunktionärer i Föreningsarkivet och Föreningen Värmlandsarkiv samt Värmlands Släktforskarförenings representanter parkera från kl 13.00. Förutsättningen är att man lånar ett särskilt parkeringstillstånd vid varje enskilt tillfälle.

Samverkansfrågor

Institutionerna i Arkivcentrum har en *samordningsgrupp* som behandlar olika frågor av gemensamt intresse. I gruppen ingår verksamhetsansvariga från resp institution. Träffarna sker månatligen utom sommarmånaderna och ordförandeposten och sekreterarskapet roterar. Gruppen tar upp och beslutar om sådant som informationsinsatser, gemensamma arrangemang, programverksamhet, lokalfrågor, policy/profileringsfrågor etc.

Arkivcentrum har också en särskild arbetsgrupp för forskarservicefrågor och expeditionstjänst. *Expeditionsgruppen* har stor del i att den gemensamma forskarservicen håller jämn och god kvalitet. Man har fyra-fem möten per år och diskuterar nyheter och förbättringar. Gruppen har ofta förslag till kompetensutveckling av personalen som tjänstgör i den gemensamma forskarexpeditionen. Under 2015 fick man bl a lära sig att hantera en ny rutin/terminal för betalkort samt att fräscha upp kunskaperna om det

moderna folkbokföringsmaterialet. I september anordnades en mycket nyttig föreläsning om hur vi ska agera i expedition/forskarsal om det kommer personer som använder hot och våld. Det är sådant som kan inträffa. I oktober samlades personalen till en dragningsom de fyra samarbetsparternas olika uppdrag eller rollen resp arkiv har. Cheferna från varje arkiv gjorde en ganska koncentrerad genomgång hur resp arkiv ser ut organisatoriskt och vilka förväntningar som finns på verksamheten. Det var en helt ny vinkling som inte har tagits upp tidigare och personalen tycktes bli nöjda med föredragningen.

Gemensamma aktiviteter

Årets Släktforskardag förlades till Bibliotekshuset i Karlstad och samtliga parter i Arkivcentrum fanns på plats tillsammans med Värmlands Släktforskarförening. Utställningen med Arkivcentrumhuset som stomme och tittgluggar för filmvisning och ytor för exponering av arkivhandlingar fanns med. Eftersom det gått 150 år sedan branden i Karlstad visades en del dokumentation om denna dramatiska händelse. Publiktillströmningen var inte lika god som den brukar när arrangemanget håller till i Arkivcentrum.

I september deltog Föreningsarkivet, Karlstads kommunarkiv och Värmlandsarkiv i "Kulturkvällen" och "Kulturkvällen" för de yngre. Arkiven fick denna gång hålla till i Bibliotekshuset på samma plan som utlåningen försiggår. Det visade sig vara betydligt bättre genomströmning av folk än i museet där vi höll till 2014. Även vid detta tillfälle blev Arkivcentrumutställningen med filmvisning och andra aktiviteter väldigt uppskattad. Den verkliga succén var bokbindare Kristines aktiviteter för barn under eftermiddagens Kulturkvällen. Vid Föreningsarkivets bord ritade och målade barnen sin egen fana eller ett standar. Kanske var det inte lika populärt som färg och glitter, men ändå en komplettering till bokbinderipyslet. Arkivens gemensamt utformade tipspromenad runt "bibliotekshyllan" med både vuxenfrågor och barnfrågor lockade många deltagare. Vid barnaktiviteterna kom närmare 300 barn! Det visar att det verkligen är värdefullt att finnas med vid den här typen av arrangemang.

Vid det traditionella gemensamma Luciakaffet i december återuppstod Arkivcentrums gemensamma arkivkör med proffsigt framförd stämsång. Trevligt att arkiven samverkar även på detta sätt.

Programverksamhet i samverkan

Under 2015 har arkiven tillsammans med Värmlands Släktforskarförening erbjudit allmänheten en ny, ganska omfattande programverksamhet. Som stomme i satsningen finns släktforskarnas inarbetade föreläsungsverksamhet, som pågått under flera års tid. Utöver släktforskarnas "normala" programläggning påtog sig de fyra arkiven att svara för ett föredrag/aktivitet per "termin" samt att fylla på med småaktiviteter. Programverksamheten visade sig bli en framgång. Mellan 650 och 700 besökare har räknats in vid de olika aktiviteterna under året (exklusive siffran för Arkivens Dag). För vår resp höst trycktes proffsigt utformade, färgglada, rikligt illustrerade programbroschyrer. Prototypen utformades av Christer Nordh, Illustratech. Arkivarie Hans Hulling, Värmlandsarkiv, hade samordningsansvaret för vår- och höstprogrammen. I november övertog Föreningsarkivet ansvaret med arkivchefen som spindel i nätet för vårprogrammet 2016. Programansvaret kommer att gå vidare till nästa arkiv efter ett år. Grafikern Jan Lundh, Värmlandsarkiv, gjorde ett mycket förtjänstfullt jobb med broschyrer och månadsaffischer under året. Marknadsföringen har skett via utskick som görs av Karlstads Kultur- och fritidsförvaltning. Vidare har arkiven och Släktforskarföreningen gjort särskilda insatser för att sprida trycksakerna genom sina kanaler. Hemsidor, Facebooksidor, e-postutskick (släktforskarna) och riktade utskick till grupper som kan tänkas vara intresserade har bevisligen gjort verkan. Dessutom har uppgifterna lagts in i evenemangsdata-baser i länet. Annonsering finns dessvärre inte resurser till.

Arkivdepå i Zakrisdal

Sedan 2005 slutförvaras föreningsarkiven i magasin under jord i den före detta

Ammunitionsfabriken i stadsdelen Zakrisdal. Även Värmlandsarkiv och Karlstads kommunarkiv disponerar utrymmen i de ombyggda bergrummen. Av de ca 3 000 hyllmeter som Föreningsarkivet förfogar över i berget är drygt 2 600 hyllmeter fyllda. Föreningsarkivet har ingen personal fast stationerad i berget, men varje vecka görs hämtningar av material från depån som kombineras med arbetspass. I normalfallet gäller det beställningar från forskare som får ta del av handlingarna i Arkivcentrums forskarsal. Vidare ska arkiv som detaljförtecknats få sin slutliga placering i berget. I anslutning till våra magasin finns Zakristorpet, en uppvärmd friggebod, som kan utnyttjas av personal från alla tre arkiven. Det kan behövas om man arbetar längre perioder under jord. Mot slutet av året gjordes en helrenovering av det tidigare rätt spartanska pentryt i lokalerna i Zakrisdal, vilket var mycket välkommet.

Transporterna av föreningsmaterialet mellan slutarkivet i Zakrisdal och Arkivcentrum sköts huvudsakligen med Värmlandsarkivs tjänstefordon. Föreningsarkivets personal är vid behov behjälpliga vid in- och urlastning.

Frågan om utbyggnad i Zakrisdal har inte avancerat särskilt mycket under 2015. Allt hänger på finansieringen av ett så penningkrävande projekt. Värmlandsarkiv (Region Värmland) måste ha säkra intäkter på de hyllutrymmen som byggs till för att kunna göra satsningen. Både Värmlandsarkiv och Föreningsarkivet börjar få väldigt fullt i hyllorna i Zakrisdal. I båda fallen gäller förstås att utökade arkivutrymmen behövs för att institutionerna ska kunna vidareutvecklas. Särskilt viktigt är det att ha tillgång till hyllutrymme när det gäller att kunna locka nya kunder.

I augusti 2015 deltog arkiven i Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings aktivitet "Upptäck Karlstad" för nionde året i följd. Allmänheten får tillfälle att komma till spännande, lite "udda" platser i kommunen. Och lite udda kan man nog utan tvekan säga att våra arkivrum i berget är. Visningen lockade hela 30 personer och ciceronerna från Föreningsarkivet, Karlstads kommunarkiv och Värmlandsarkiv var mycket nöjda. Bl a fanns ett gäng yngre s k *urban explorers* bland besökarna.

I början av juni mottog Föreningsarkivet en ovanligt omfattande leverans från KF (Kooperativa Förbundet) i Stockholm (se vidare under rubriken Depåverksamhet). Förutsättningen för att kunna hantera leveransen på det mest effektiva sättet var att ha tillgång till hyllor med fria ytor runtom. Tack vare tillmötesgående från Karlstads kommunarkiv kunde leveransen slussas upp till Kommunarkivets utrymmen i Zakrisdal. Uppackning och en första sortering genomfördes utan problem genom att arkivet fick disponera hyllutrymme ifråga. Dessutom fick Föreningsarkivet disponera hyllorna året ut utan att betala hyra. Detta är exempel på samverkan när den är som bäst och Föreningsarkivet kanske kan göra en gentjänst vid tillfälle.

Den *arbetsgrupp för depåfrågor* som inrättades i slutet av 2014 har inte träffats under året. Annika Eriksson kvarstår ändå som Föreningsarkivets representant i gruppen.

Övrig samverkan samt styrelserepresentation

Föreningsarkivet i Värmland är medlem i och deltar aktivt i olika sammanslutningar m m.

- Föreningsarkivet är representerat i *Föreningen Värmlandsarkivs* styrelse där arkivchefen har en suppleantplats.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Bergslagsarkiv*, som ger ut tidskriften *Bergslagshistoria* och anordnar seminarier och studieresor med anknytning till Bergslagsområdet. Arkivchefen är styrelsesuppleant och medverkade dessutom i årsboken. Hela personalen deltog i Bergslagsarkivs årsmöte och inspirerande studiedag som var förlagd till Rättvik och området Siljansringen. Kalkbrytning och den storslagna anläggningen Dalhalla besöktes. Som avslutning fick deltagarna en tur i naturreservatet Styggforsen med ett imponerande vattenfall. Och allt försiggick i strålande sol. I november anordnades ett seminarium i Fagersta med temat "Kommunikationer i Bergslagen".

Föreläsningarna behandlade både dåtid och nutid och arkivchefen deltog i det uppskattade seminariet.

- *Nätverket Karlstadshistorikerna* vill stimulera forskning och utgivning om 1900-talets Karlstad. Nätverket leds av initiativtagaren, f kulturchefen Kjell Fredriksson. I övrigt ingår representanter för arkiv, bibliotek, museum, universitetet, kommunen, länsstyrelsen, hembygdsintressen m fl i nätverket. Arkivchefen återfinns bland nätverkarna sedan starten. I april samarrangerade nätverket en Karlstaddag på Värmlands museum med intressanta föreläsningar och utställningar.
- Arkivarie Åsa Vålvik är Arkivcentrums kontaktperson i redaktionsgruppen för Värmlands Släktforskarförenings tidskrift *VärmlandsAnor*.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Värmlandslitteratur* och bland stiftarna av *Föreningen Värmländsk Kultur*. Arkivchefen medverkade i Värmländsk Kulturs höstnummer som hade föreningsstema.
- Föreningsarkivet ingår bland grundarna till *Föreningen Enskilda arkiv i Mellansverige* (FEAM). Föreningen organiserar arkiv som ägnar sig åt enskilda arkiv i Bergslagsområdet m o. Arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen representerar Föreningsarkivet i FEAM. Årsmöte hölls i samband med Bergslagsarkivs årsmöte i maj. ArkivCentrum i Örebro är sammankallande under 2014-2016.
- Föreningsarkivet är medlem i *Folkrörelsernas Arkivförbund (FA)*, intresseorganisation för föreningsarkiv och riksorganisationer inom ideella sektorn.

Ekonomi

Allmänt

Föreningsarkivets verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, serviceavgifter, leveransavgifter, intäkter från viss undervisning samt med offentliga medel. Karlstads kommun, Region Värmland och Kulturrådet (via den s k Samverkansmodellen) är de största bidragsgivarna. Karlstads kommun och Region Värmland svarar dessutom för större delen av arkivets andel av hyran i Arkivcentrum Värmland enligt en fördelning man kommit överens om.

Under 2015 har Föreningsarkivet erhållit ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i Värmland. Karlstad har i och för sig en särställning som värdkommun och ger som sådan bidrag i en annan storleksordning. Företrädare för länets kommuner accepterade under 2014 den modell arkivet föreslagit för att göra debiteringen av serviceavgifter rättvis kommunerna emellan. Fr o m 2015 debiterar således arkivet en serviceavgift på 50 öre per kommuninnevärdare i resp kommun. Genom att samtliga kom med i systemet med serviceavgift under 2015 togs ett mycket viktigt steg i arkivets strävanden att stabilisera ekonomin.

Intäkter från organisationslivet är en förutsättning för arkivets drift och för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett konstruktivt sätt. Dessa intäkter är en viktig byggsten i ekonomin, eftersom det offentliga stödet generellt haft en mycket blygsam uppräknings. I den senaste kulturbudgeten drogs t o m statsbidraget till regionala kulturverksamheter ner, vilket ledde till en minskning av arkivets bidrag med 4 000 kr. Efter starka protester från regionpolitiskt håll återställde Kulturdepartementet bidraget. I slutändan fick arkivet ändå en tusenlapp mindre. Det ter sig inte som någon stor summa, men i arkivets begränsade ekonomi är varje krona viktig.

Under 2015 höjdes serviceavgiften till 145 kronor per hyllmeter och år som ett led i strävandena att få ekonomin i balans. Intäkterna från organisationshåll uppgick under 2015 till 615 230 kronor, och det innebär att organisationerna svarade för 28,3 procent av de totala intäkterna under året. Det visar att föreningslivet känner ansvar för sina arkiv och är beredda att betala för arkivservice/arkivtjänster med god kvalitet.

Arkivets ekonomiska verksamhet är beroende av att faktureringsrutinerna fungerar väl.

Därför har arkivet fortsatt anlita redovisningsekonom Karin Östlund, Hushållningssällskapet Värmland, på timbasis. Ekonomiassistenten Monica Gustafsson har även under 2015 varit timanställd för att sköta bokföringen, vilket är till stor fördel för kontinuiteten.

I november inleddes processen med en övergång från Swedbank till Nordea. Målsättningen var att bytet av bank skulle vara slutfört vid årsskiftet, vilket också gick helt enligt planerna. Arbetsutskottet beslutade om bytet efter att Swedbank aviserat att tjänsten överföring från plusgiro till bank skulle upphöra vid årsskiftet. Genom att merparten av arkivets kunder är plusgiroanvändare skulle det vålla olägenheter att få in betalningar på ett konto som var svårare att hantera. Genom att Nordea äger plusgirot uppkommer inte problematiken kring detta utan arkivets gamla plusgiro är samtidigt bankgiro och bankkonto. Enkelt och praktiskt.

Bokslut för 2015

Resultat- och balansrapporten för år 2015 finns som **bilaga 2**.

Under 2015 steg intäkterna gentemot föregående år med drygt 68 000 kronor. Det får tillskrivas att serviceavgifterna från kommunerna ökade till 96 138 kronor, d v s i princip en fördubbling. I ovanstående avsnitt nämns att alla kommuner är inne i systemet med serviceavgifter och det är korrekt. I resultaträkningen finns emellertid en nolla vid Grums kommun. Det beror på att Grums betalade ut bidraget för 2015 redan under november 2014. Även avgiftsintäkterna steg med drygt 17 000 kronor, främst som en följd av det höjda hyllmeterpriset.

När det gäller kostnaderna har driftsdelen i likhet med tidigare år hållits på en mycket låg nivå. Vissa personalkostnader är lägre än tidigare mest beroende på att del av pensionspremier gällande arkivchefen har slutbetalats. I det som i räkenskaperna benämns *reklam* har en nysatsning förekommit under året. Det gäller arkivets andel av tryckkostnader för vår- och höstprogram samt månadsaffischer för programverksamheten under 2015. Sett till utfallet med markant ökat antal besökare till Arkivcentrum får det anses som väl använda pengar.

Kostnader för arbetet med Föreningsarkivets nya hemsida kommer i stort att belasta 2016 års räkenskaper. Således reserveras de 40 000 kronor som är avsedda för marknadsföringsåtgärder över till följande verksamhetsår.

Trots avskrivna kundfordringar på 11 003,75 gällande Boltic-Göta och Lärarförbundet uppvisar årets räkenskaper ett glädjande plusresultat på 35 093,77 kronor. Styrelsens målsättning är att hålla arkivets ekonomi i strama tyglar även under 2016, så att underskottet i balansräkningen minskas ytterligare till 2017. Således föreslår styrelsen att årets överskott föres i ny räkning.

Personal

Under 2015 var följande personer anställda i Föreningsarkivet i Värmland:

Annika Eriksson, arkivarie, heltidsanställd

Monica Gustafsson, ekonomiassistent, timanställd för bokföringsarbete

Berith Sande, arkivchef, heltidsanställd

Åsa Vålvik, arkivarie, heltidsanställd

Arkivstudenten *Mona-Lis Dahlström* har haft praktikplats 2 dgr i veckan från andra halvan av augusti t o m december.

Den 17 november började *Johan Bonnevier* arbetsträna på arkivet. Han har skrivit in arkivförteckningar i pappersform i databasen Visual arkiv.

Även om Föreningsarkivet har få anställda så fungerar olika aktiviteter och deltagandet i olika former av samverkan i Arkivcentrum på ett tillfredsställande sätt. Personalen har under åren byggt upp mycket kompetens på arkivområdet. Naturligt nog är det ändå de enskilda arkiven, dit föreningsarkiven hör, som är arkivpersonalens expertområde. Genom daglig samverkan med Värmlandsarkiv, Karlstads kommunarkiv och Landstingsarkivet kan Föreningsarkivet och dess personal vara med i olika sammanhang (arrangemang, projekt, utbildningar mm). Det skulle arkivet knappast mäka med på egen hand på grund av begränsad ekonomi.

Kompetensutveckling och personalvårdande insatser under 2015

<i>Kulturfrukost i Bibliotekshuset i mars (Annika E medverkade)</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Personalvisning på plan 8 med Justina (Annika E) i autentiskt inredd miljö och Olle Nilsson, Värmlandsarkiv, som ciceron</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Bergslagsarkivs årsmöte med studietur i Rättvik/Siljansringen</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Hur bemöter man hot och våld? Halvdag i Arkivcentrum 24 september</i>	<i>Annika E, Berith S</i>
<i>Samverkansparternas uppdrag. Internutbildning 15 oktober (arkivchefen medverkade)</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Modern folkbokföring. Internutbildning 6 november</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>E-arkivseminarium med Caspar Almalander (Arkivkursen Kau)</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Föredragning av riksarkivarie Björn Jordell. Påföljande paneldebatt (Arkivkursen Kau, arkivchefen deltog i panelen)</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>"Transporter i Bergslagen" Bergslagsarkivs temadag i Fagersta</i>	<i>Berith Sande</i>
<i>"Kulturparlamentet", Regionens samling för kulturverksamheterna</i>	<i>Åsa Vålvik</i>

Depåverksamhet

Statistik över arkivets omfattande depåverksamhet under 2015 presenteras i **bilaga 3**. Kommentarer till statistikmaterialet återfinns i texten nedan.

Leveranser

Under verksamhetsåret 2015 har inflödet av arkiv varit fortsatt intensivt med 93 *mottagna leveranser*. Dessa leveranser innehöll hela 287 *arkivbildare* och omfattade drygt 92 *hyllmeter handlingar*. Av de 287 arkivbildarna är 180 helt nya arkiv medan 107 är tillägg till arkiv som redan kommit in under tidigare år. Av de levererade arkiven är 110 arkiv depositioner och har en betalande huvudman medan 177 är gåvor. Tillväxttakten ligger på 100 hyllmeter per år då man räknar ut ett snitt av de senaste fyra årens leveranser. Arkivlokalerna fylls snabbt på och det krävs alltmer logistik för att placera nytt arkivmaterial som anländer. De äldre folkrörelserna, som frikyrkorna och nykterhetsrörelsen, har stora problem att rekrytera nya medlemmar och man tvingas lägga ner sin verksamhet lokalt. De fackliga organisationerna har under ett par decennier koncentrerat sig i allt större enheter och slagit samman förbund inom både LO-kollektivet och tjänstemannasidan. Det som kommer till arkivet är ofta från nätet av lokalavdelningar i länet, föreningar som varit aktiva i hundra år eller längre. Att bevara handlingarna från det lokala perspektivet är viktigt. På så sätt kan eftervärlden förstå att många samhällliga uppgifter har utförts av de ideella föreningarna.

I alla inkommande leveranser görs en grovsortering/genomgång för att personalen ska ha kontroll över arkivbeståndet. Det är en särskilt viktig uppgift för att kunna besvara frågor i föreningsarkiven innan handlingarna detaljförtecknats slutligt. Grovgenomgången i kombination med rensning/gallring företas också som en självklar serviceåtgärd till organisationerna, eftersom hyllmeteravgiften debiteras utifrån det netto som blir kvar.

Två politiska organisationer har genomfört rätt omfattande leveranser under året. Från *Socialdemokraterna i Filipstad* inkom arkiv från 13 föreningar och *Centerpartiet i Kils kommun* har samlat in och överlämnat arkiven efter ett tiotal centerpartiorganisationer.

En gåva från historieprofessor Christina Florin, Stockholm, förtjänar att nämnas. Hon

överlämnade brevväxling mellan rösträttskämpen och politikern Gerda Hellberg, Karlstad och den likasinnade Ebba Hugosson, Göteborg. Hugossons efterlevande hade skänkt handlingarna (korrespondens och fotografier) till professor Florin. Man visste att Florin hade skrivit om några kända rösträttspar, däribland Gerda och Mauritz Hellberg, Karlstad. Christina Florin kände till Föreningsarkivet sedan början av 2000-talet då den kvinnliga rösträttsföreningen i Karlstad fyllde 100 år. Arkivet hade nämligen engagerat Florin som föredragshållare om rösträttsfrågan vid arkivets årsmöte. Detta är lite av en solskenshistoria, eftersom brev efter rösträttskämpen Gerda Hellberg är mycket sällsynta.

I juni medförde arkivchefen en diger leverans från Arvika kommunarkiv till Föreningsarkivet. Kommunarkivarien Jan Olsson hade önskat detta en tid, eftersom utrymmet för det kommunala materialet i kommunens centralarkiv krympt betänkligt. Leveransen innehöll allt som allt 25 enskilda arkiv, huvudsakligen föreningsarkiv. Föreningar som Arvika Promenadplatsförening, Arvika Föreläsninginstitut, Edane Badhusförening, Arvikabygdens Koloniförening, Arvika Fadderortsförening, Sveriges Lärares Nykterhetsförbund, Arvika samt Arvika Vänsterförening är några av arkiven som kom in till Föreningsarkivet. Ser man till antalet föreningar från resp kommun så ligger Arvika på en andraplats efter Karlstad. Det kanske ligger något i Linus Brodins konstaterande "varhelst tre jössehärningar kommer samman, så bildar man en förening".

Konsumföreningarna hemma igen!

Den 5 juni levererades 93 värmländska konsumtionsföreningars arkiv från Kooperativa förbundet (KF) i Stockholm. Vidare medföljde 19 arkiv från andra län, som kommit med av misstag. Leveransen var den största på många år med sina 28 hyllmeter (plus 5 hyllmeter utomlans) fördelat på 93 olika föreningar/arkivbildare. 48 flyttlådor lastades av nere i berget och kördes i hiss upp till det arkivutrymme som så generöst lånats ut av Karlstads kommunarkiv. Leveransen var speciell så tillvida att varje arkiv var förpackat i bruna paket, ungefär som försenade julklappar. Det medföljde inga förteckningar av något slag och innehållet i paketen stämde inte alltid med utanpåskriften. Geografikunskaperna i Stockholm hade heller inte varit de allra bästa. Ganska många arkiv från Västmanland och Örebro län medföljde samt arkiv från tretton andra orter runtom i landet. Under året har arkiv med värmländsk proveniens strömmat in från andra arkiv i landet. Således kommer det att ta tid att överföra arkiven till rätt län. Särskilt som vårt arkiv inte har råd att stå för fraktkostnaden.

I den digra leveransen ingår arkiv från konsumtionsföreningar i hela länet samt 22 arkiv efter Kooperativa Kvinnogillen. Vidare finns handlingar från Charkuterifabriken ÖVP (Östra Värmlands Produktionsförening), Kristinehamn, från en Arbetarring i Geijersholm (Konsums föregångare), Karlstads Begravningsförening, Munkfors Nya Slakteriförening och Hushållsföreningen Värmland. Det skulle verkligen vara ett högprioriterat projekt att förteckna dessa arkiv. Tyvärr finns inga medel till detta. Arkivet planerar att ta upp diskussioner med Konsum Värmland om frågan. Man borde ha intresse av att deras historia blev registrerad och sökbar för forskare. Föreningsarkivet har tagit ansvar för historiskt material som KF Centralt hotade att köra på soptipp om inte de regionala arkiven övertog detta. Alltså borde Föreningsarkivet premieras för att ha gjort denna räddningsinsats. Handlingarna utgör en verkligt intressant källa till forskning om konsumtion och varuförsörjning. Konsumtionsföreningarnas verksamhet har spelat stor roll i vårt län både i bruksamhällen och på ren landsbygd.

Även i årets berättelse ges ett antal exempel på organisationsarkiv som levererats, mest för att illustrera bredden på det som tagits om hand.

Skogskarlarnas klubb

Boliviavännernas Insamlingsstiftelse

Nya Etik och Energi

Stiftelsen Värmlands Kulturmiljöfond

Sällskapet för Naturskydd, Kristinehamn

Christinehamns Motorbåtsklubb

Hälsofrämjandet Värmland

Neuroförbundet Värmland

Värmlands Baltiska Hjälpfond

Västgöta Gille

Karlstads Esperantoförening
Värmlands Kvinnliga Läkares Förening

Caravan Club
Eva Örnberg, Karlstad, personarkiv

Under året har arkivet mottagit *standar* från Arnö Blåbandsförening, Väse, Visnums Södra Blåbandsförening och Vägsjöfors Blåbandsförening, Vitsand liksom en vacker *fana* från De förenade förbunden, Skoghall. Arkivets samling av fanor och standar har under året passerat 480 objekt. Dessa vackra, ofta färggranna symboler väcker folks intresse. Vänsterpartiet har planer på att tillverka en ny fana till sitt 100-årsjubileum 2017. De har inlett ett samarbete med Föreningsarkivet för att få inspiration och tips.

I början av året *återtog* Sjukvårdspartiet i Värmland sitt arkiv, vilket enligt arkivpersonalen var mycket beklagligt. Man anförde ekonomiska skäl för detta. Efter att partiet bildades 2002 har man spelat roll i landstingspolitiken och med stor sannolikhet kommer arkivet att efterfrågas av framtida forskare. Vår förhoppning är att man håller arkivet *samlat* och förvarar det *brandsäkert*.

Registrerings- och förteckningsarbetet

Arkiven fortsätter att strömma in till Föreningsarkivet med oförminskad intensitet. Det gör det omöjligt att hålla jämna steg med detaljregistreringen av arkiven. Av årets statistik (bilaga 3) framgår att det kommit in hela 3 143 volymer till arkivet under 2015. I statistikbilagan kan man se att det bedrivits förteckningsarbete i hela 165 arkivbildare och antalet förtecknade volymer är 824 stycken. Det motsvarar ca en fjärdedel av inflödet. Ett gott resultat om man betänker att personalen har så många olika arbetsuppgifter att sköta. Dessutom har det lagts tid på grovgenomgång/inventering av årets 93 leveranser, för att göra dessa sökbara innan de detaljförtecknas (jfr under rubriken Leveranser). Ett önskvärt scenario vore ändå att fler organisationer betalade för att få sina arkiv prioriterade i detaljförteckningsarbetet. Då skulle arkivet kunna anställa nyutbildade arkivstudenter, som på så sätt fick sitt första jobb i branschen.

Personalen förtecknar numera alla arkiv med hjälp av förteckningsdatabasen Visual Arkiv. I juni genomförde Åsa Vålvik den *första exporten från Visual Arkiv till NAD, den nationella arkivdatabasen*. I slutet november hade detaljinformation om 543 arkiv överförts till NAD och därmed gjorts tillgängliga för en bredare allmänhet. Flera stora, ofta efterfrågade arkiv, som Karlstads Stifts- och Läroverksbiblioteks handskriftssamling, Hushållningssällskapets arkiv och Linus Brodins samling är några exempel på arkiv som numera är tillgängliga via NAD. Det har redan resulterat i frågor från andra delar av landet.

I november påbörjade Johan Bonnevier retroaktiv inskrivning av arkivförteckningar i Visual arkiv. Första uppgiften blev Årjängsföreningar och vid årsskiftet hade Johan skrivit in 49 arkivförteckningar. Bra jobbat!

Annika Eriksson har förtecknat en mängd fackföreningsarkiv under 2015. Det rör sig om ett dussintal avdelningar inom Träarbetare- och Träindustriarbetareförbundet och dessutom Sv Kommunalarbetareförbundet med en mängd avdelningar och sektioner. Fackföreningarna ifråga är medlemsorganisationer och har därför prioriterats i förteckningsarbetet.

Arkivstudenten Mona-Lis Dahlström gjorde sin praktiska slutuppgift för A-nivån på universitetets arkivkurs i Föreningsarkivet. Hennes insats blev att förteckna och beskriva arkivet från Nyskogagårdens ideella förening, en f d skola i Torsby kommun som Karlstads stift använde som "fjällgård" under ett par decennier. Det sista föreståndarparet hade så förtjänstfullt lämnat arkivet till Föreningsarkivet för några år sedan. Mona-Lis genomförde verkligen "examensarbetet" med den äran. Övriga arkiv som blev förtecknade i samband med arkivkursdeltagarnas praktikavsnitt var Hagfors Tennisklubb, Värmlands Naturistförening och Arvika Baptistförsamling.

Efter att ha påbörjat B-nivå på Arkivkursen under hösten fick Mona-Lis möjlighet att göra

praktik två dagar i veckan i Föreningsarkivet. Hon fick ta sig an leveranser från frikyrkan Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS). Det hade kommit in en hel del från EFS under senare år som behövde förtecknas. Vid årsskiftet hade Mona-Lis detaljförtecknat arkiv från 11 lokalföreningar inom EFS samt 4 andra arkiv.

Information, forskarservice

Forskerservice i samverkan

Som beskrivits under rubriken Lokaler och samverkan samarbetar Föreningsarkivet i Värmland nära med Värmlandsarkiv (som bl a har landsarkivfunktion för länet), Karlstads kommunarkiv och Landstingsarkivet. Det innebär samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter, marknadsföring av arkivbestånden, viss kursverksamhet och ibland även projekt. Arkivcentrums gemensamma forskarexpedition och forskarsal är öppen 36 timmar måndag-fredag. Tjänstgöringen i forskarexpeditionen fördelas enligt ett väl inarbetat system. Värmlandsarkiv har största andelen av passen. Föreningsarkivet tjänstgör i forskarexpeditionen en heldag per vecka samt ett kvällspass per månad. Även Värmlands Släktforskarförening deltar genom att ha en jourhavande släktforskare i forskarsalen torsdagar kl 16-19. I den gemensamma forskarexpeditionen finns tillgång till tusentals arkivförteckningar från både offentliga och enskilda verksamheter (digitalt eller i pappersform). Dessutom erbjuds ett växande antal digitala (hjälp)register och databaser. Många besökare ägnar sig åt släktforskning och använder datorerna i forskarsalen för att få tillgång till folkbokföring, domstolshandlingar, lantmåterihandlingar etc. Föreningsarkiven har ju inte digitaliserats på samma sätt som det statliga materialet, utan tillhandahålls i original. Detsamma gäller även andra typer av enskilda arkiv (ex företagsarkiv, personarkiv, gårdsarkiv, samlingar) och äldre arkiv från kommuner och landsting.

Under 2015 ser vi en glädjande ökning i antalet besökare igen. 4188 besökare har skrivit sina namn i Arkivcentrums gemensamma besöksloggare. Det är nästan tusen fler än 2014. En del av förklaringen står att finna i den gemensamma satsningen på programverksamhet. Mellan 650 och 700 besökare har kommit till presentationer, föreläsningar och olika aktiviteter som erbjudits. Dessutom anordnades Arkivens Dag i huset. Det är ändå en riksomfattande trend att *de fysiska besöken i forskarsalarna minskar*, vilket i längden kommer att visa sig även i Värmlands Arkivcentrum. Besök av skolklasser som bekantar sig med arkivmaterial i Arkivcentrum är ett vanligt inslag. Värmlandsarkiv hanterar oftast skolbesöken och har registrerat hundratals elevbesök. Den arkivpedagogiska verksamheten utvecklas ständigt under ledning av Olle Nilsson, Värmlandsarkiv, men Föreningsarkivet tar aktiv del i denna satsning. Inte minst i tidsresor och dramatiseringar finns Annika Eriksson med i olika skepnader. Allt för att visa skolelever att arkiv är roligt och att alla har rätt att använda arkiven.

Föreningsarkiven och forskningen 2015

Vid studier av regional och lokal utveckling är föreningsarkiven både användbara och nödvändiga för att ge breda perspektiv. Föreningsarkiven speglar hur vanligt folk gått samman för att lösa olika angelägna frågor och hur man bidragit till samhällsbyggandet under mer än ett sekel. Olika grupper som universitetsforskare, uppsatsskrivande studenter och grävintresserade hobbyforskare har förstås upptäckt föreningsarkiven som informationskälla. I vissa fall sysslar man med övergripande regionala/lokala problemställningar, men lika vanligt är det med mera avgränsade, specifika frågeställningar. Genom det väl utvecklade forskarservicesamarbetet i Arkivcentrum Värmland finns goda möjligheter att sätta in föreningsarkiven i ett större sammanhang. Det är uppenbart att alltfler upptäcker värdet av att forska i föreningshandlingarna jämsides med offentliga källor, företagsarkiv m m. I statistikbilagan (bilaga 3) framgår att föreningsarkiven använts mycket flitigt under det gångna verksamhetsåret.

Under 2015 togs 868 volymer fram för olika forskares räkning varav 21 volymer lånades ut

externt. Det är en betydligt högre siffra än föregående år. Men självfallet spelar ökningen av antalet forskarbesök under 2015 roll i sammanhanget. Det är tydligt att föreningsarkiven är populära bland historiestudenter som skriver sina B-uppsatser. I övrigt är det verklig bredd på användarna av våra arkiv. Det rör sig exempelvis om lokalhistoriska forskare/hembygdsforskare som jobbar med bokprojekt, om släktforskare som upptäckt att otaliga släktingar går att finna i föreningsarkiven och dessutom om akademiska forskare i olika discipliner. Naturligtvis använder föreningarna själva sina arkiv för att dokumentera, särskilt när det är dags att jubilera. Vid satsningen på arkivpedagogisk verksamhet tillsammans med Värmlandsarkiv är det en vision att eleverna ska inspireras av föreningsarkiven och att arkiven ska bli använda.

Under 2015 har personalen handlagt 359 *forskarförfrågningar* och andra ärenden som medfört sökning i register, förteckningar och originalhandlingar. Vissa ärenden är ganska enkla att besvara, men ofta är det frågor som kräver både tid och bakgrundskunskaper för att handlägga. Genom förfrågningarna upplever personalen att arkivet behövs och att materialet vi förvaltar är av stort värde.

Föreningsarkivet har under årens lopp haft som målsättning att intressera akademiska forskare för att nyttja föreningsarkiven. Inte minst genom att väcka intresse hos uppsatsskrivande studenter att använda vårt källmaterial. Den 26 januari kom ett drygt 40-tal B-studenter i historia till Arkivcentrum. Arkivchefen inledde dagen med en introduktion om arkiv, vad Arkivcentrum är och vilka resurser vi har gemensamt. Efter förmiddagens presentationer kunde studenterna cirkulera mellan de fyra arkiven i Arkivcentrumsamarbetet och Värmlands museums arkiv. Var och en visade upp olika spännande källor som kunde vara av intresse. Föreningsarkivets personal tog emot studenterna på plan 4 och knöt informationen till en utställning i de egna lokalerna. Ett tiotal studenter valde senare ämnen med föreningsarkiv i blickfånget.

C-studenten i historia vid Karlstads universitet, Åsa Melin, skrev en gedigen C-uppsats med utgångspunkt från Värmlands arbetarkvinnors semesterhem Frykenstrand som finns i Föreningsarkivet. Titeln blev "En studie av Föreningen Värmlands Arbetarkvinnors Semesterhem för husmödrar; exemplet Frykenstrands semesterhem 1943-1974". Och med frågeställningen "Hur omsattes statens visioner i praktiken?" Uppsatsen är mycket läsvärd och fick högsta betyg.

Robert Lekström besökte arkivet då han arbetade med en magisteruppsats i historia vid Umeå universitet. Studien gällde västsvenska, och i vårt fall värmländska, föreningsars inställning till samarbete över gränsen till Norge före och efter unionsupplösningen 1905. Han var imponerad över Föreningsarkivets innehållsrika samlingar, som gjorde att han kunde göra sitt urval bland många möjliga föreningar i Västvärmland.

Gisela Lindh skrev en C-uppsats inom ämnet Kulturstudier på Karlstads universitet med titeln "Civila musikkårer i landskapet Värmlands bruksorter". I hennes uppsats förekommer bl a *Edsvalla, Nors och Vålbergs Musikkårer*, samtliga arkiv som Gisela studerade i Föreningsarkivet. Uppsatsen kommer med mycket intressanta rön när det gäller musikkårens storhetstid och vilka som har lyckats överleva till dags dato.

Boel Lindberg, musikprofessor i Lund, återkom i början av året för att få underlag för forskning om det *Wermländska Soiréesällskapet*, en efterföljare till Wermlands Musikaliske Harmoniske sällskap som hon forskat i året innan. Bland annat ville Boel studera i vad mån engelska influenser påverkat musikkivet i Karlstad på 1820-tal och framåt. Resultatet skulle bli en mynna ut i ett "paper" till en kongress i Dublin. Nog är det fantastiskt att Föreningsarkivet har underlag för dylik forskning.

Jan-Olof Hesselstedt skrev en historik i bokform om *Skoghalls Folkets hus* som publicerades vid deras 100-årsjubileum under året. Skoghalls Folkets Husarkiv som förvaras i Föreningsarkivet kom förstås till användning för dokumentationen.

Under våren fortsatte gruppen som dokumenterar *Centerpartiets historia i Kils kommun* sina studier. I samband med dokumentationsverksamheten överlämnades ett 10-tal arkiv från Centerpartiets olika organisationer inom Kils kommun. Ledare och kontaktperson har under åren varit Bo Johansson, Kil. Tanken är att forskningsresultaten ska publiceras.

En tidig höstdag kom Munkforsbördiga Thyra Mollberg Krier från Groveland, Florida till Arkivcentrum för att leta uppgifter om sina förfäder i olika arkiv. Annika Eriksson uppdagade att Thyras farfar Samuel Mollberg varit en av förgrundsfigurerna då man bildade Metallindustriarbetareförbundets avd 38 i Munkfors. Annika fick genast idén att leta bland de tryckta historiker som Föreningsarkivet samlat in under åren. Det fanns nämligen ingen tid att hämta in originalhandlingar från depån i Zakrisdal. Forskaren skulle resa vidare omgående. I Munkfors Metallarbetarefackförnings 75-årshistorik fanns en del skrivet om Samuel Mollberg, eftersom han var avdelningens förste ordförande 1904-1906. Hans porträtt fanns också i historiken. Resultatet blev att forskaren fick den skannade historiken hemskickad till Florida via e-post, medan hon själv fortsatte sin rundtur i Norden. Det visar att det ofta går att gräva fram uppgifter av något slag förutsatt att forskaren har bra ledtrådar med sig. Och det är inte var dag Föreningsarkivet ger service till en forskare från andra sidan Atlanten.

Den här redovisningen är inte fullständig. Avsikten är istället att ge styrelse, medlemsorganisationer och andra som läser verksamhetsberättelsen en inblick i vilka som nyttjar arkiven och vad resultaten blir. Alltså en provkarta på olika ämnen och forskningsinriktningar som använder de fantastiska föreningsarkiv som arkivet förvaltar och tillgängliggör.

Under året har arkivet haft kontakter med flera föreningar och privatpersoner som sysslar med hembygdsforskning. Åsa Vålvik är kontaktperson för en stadsdelsbok om Sjöstad i Karlstad. Hon deltog också tillsammans med Karlstads kommunarkiv i en träff med Grava Hembygdsförening. En ny Gravabok är under produktion. Träffen ledde till att skrivargruppen fick uppgifter om ännu mer användbart källmaterial från hemtrakten som förvaras i de två arkivinstitutionerna. Arkivchefen har försett ett par olika bokprojekt i Väse med underlag under året och konstaterat att Väse måste vara den församling/socken i Värmland där det forskas och publiceras mest.

Föreningsarkiven och släktforskarna

23 mars deltog arkiven i Släktforskningens Dag på Stadsbiblioteket i Karlstad. Aktiviteterna beskrivs under rubriken Samverkan.

Personalen har i samverkan med Värmlandsarkiv informerat ett halvdussin släktforskningscirkel från ett par olika studieförbund under året. Kursledaren Hans Olsson, Värmlands Släktforskarförening, anser att det är nyttigt för deltagarna att få inblick i att det finns så mycket mer än folkbokföring och bouppteckningar att forska i när man vill komma förfäderna in på livet.

Vid två tillfällen under året (maj och oktober) har arkivchefen deltagit då de 7 lokalgrupperna av släktforskare från länet träffats i Arkivcentrum. Det är ett bra sätt att knyta kontakter och fäster samtidigt uppmärksamhet på att Föreningsarkivet är en resurs för släktforskarna i Värmland.

Den 22 september höll arkivchefen ett föredrag för släktforskarna i Grums. Titeln var "Grums hembygdsarkiv - en guldgruva för släktforskarna" och lockade 27 deltagare. Det blev flera aha-upplevelser under kvällen. Inte minst systrarna som hittade sin mamma och ett par morbröder på konfirmationskort i Grums hembygdsarkiv. Det innehållsrika hembygdsarkivet ifråga finns sedan början av 2000-talet deponerat i Föreningsarkivet.

Arkivens Dag

Eftersom det gått 150 år sedan Karlstads brand valde Arkivcentrum temat "Eldfångt" och Arkivens Dag förlades detta år till Arkivcentrum. Nya samarbetspartners för året blev Värmlands Brandhistoriska klubb, Hammarö kommunarkiv och Hammarö Hembygdsförening. De sistnämnda stod även för förtäringen i Café Almqvist under dagen. Dagens överraskning var en läcker brandbil från Hammarö brandförsvaret som stod parkerad utanför Arkivcentrums entré. Besökarna erbjöds tre uppskattade föredrag, visningar av magasinerna, släktforskarhjälp i forskarsalen och öppet bokbinderi. Föreningsarkivet bidrog med änkefru Justina Myrin (Annika Eriksson) som kunde berätta för barn (och andra) om sitt öde i samband med branden. I foajén utanför forskarexpeditionen presenterades en ny utställning med eldfångt tema. Föreningsarkivet visade bl a handlingar från Eldbegängelseföreningen i Karlstad och några vackra Lucior med ljus i hår. Vid dagens slut hade 194 besökare skrivit in sig i gästboken, en siffra som arkiven var nöjda med.

Arkiv i Skolan

Sedan några år tillbaka deltar Föreningsarkivet i aktiviteter gentemot skolorna i länet. Värmlandsarkiv med samordnaren/arkivpedagogen Olle Nilsson i spetsen, är arkivets samverkanspartner. Från Föreningsarkivet är det Annika Eriksson som representerar och agerar. I arbetet ingår planering av nya programaktiviteter, förberedelser med inköp av rekvisita, genomförande, viss marknadsföring och annat. Skolorna kan beställa färdiga programpunkter från en lektionstimme upp till heldagsaktiviteter. Under 2015 har mycket tid och kraft lagts på olika programpunkter med anknytning till storbranden i Karlstad 1865. Under rubriken "När allt ligger i aska" har Annika Eriksson gestaltat änkefru Justina Myrin, som blev hemlös vid branden. Klädd i tidstrogna kläder och i en miljö med 1800-talsmöbler och dito utrustning har Justina/Annika träffat ett antal skolklasser i Arkivcentrums tornrum. Barnen har haft många frågor och funderingar om hur folk kunde klara en sådan katastrof. Även under 2015 har Karlstadsskolorna fått uppleva en "Tidsresa" i Mariebergsskogen. Också den dramatiseringen går tillbaka till tiden efter branden, med nödhjälpskommitténs insatser och livet i tältförläggningarna i fokus. Här finns en tydlig koppling till aktuella händelser. Vid "Tidsresan" samarbetar arkiven med hemslöjdskonsulenterna, Mariebergsskogen och Karlstads hembygdsförening.

Nytt för i år var en "Spökvandring" i Arkivcentrum under höstlovet. Detta var en av programpunkterna i Arkivcentrums programverksamhet under hösten. Det blev en riktig succé. Ca 60 barn (i vissa fall med föräldrar) kom till våra arkivmagasin för att träffa bl a Potatistjuven och den för dagen spökligt sminkade Justina Myrin.

I mars deltog vår "trupp" med dramatiserad historia vid en Kulturfrukost på Bibliotekshuset. Vid det tillfället förflyttades publiken tillbaka till beredskapstiden. Annika Eriksson medverkade, för dagen skrudad i overall och hjälm agerande luftskyddspersonal. Tanken var att visa publiken från andra kulturverksamheter att arkiven bedriver den typen av aktiviteter inriktade mot barn och ungdom.

Dramatiseringarna av historia har inte enbart slagit an på skolelever och andra grupper utan också väckt intresse i pressen. Under 2015 har ovanligt många reportage med koppling till skolverksamheten publicerats. En mycket läsvärd och fint layoutad artikel fanns också i Karlstads-Gilletts fina tidskrift. Alltfler får upp ögonen för att det händer spännande saker kring arkiv i skolverksamheten.

Föreningsarkivet lägger ner ganska mycket tid i verksamheten för barn och ungdom, men det är en god investering. Vi når de växande generationerna med budskapet att *arkiven är för alla*. Att dessutom *föreningsarkiven* är en del av detta tillgängliga gemensamma kulturarv är också viktigt att illustrera.

Övriga externa kontakter och arrangemang

Här redovisas ytterligare arrangemang som arkivet deltagit i och externa kontakter som Föreningsarkivet haft under 2015 och som inte tagits upp i övriga delar av berättelsen:

- I början av april besöktes Föreningsarkivet av Birgitta Collvin, ny kultursekreterare på Karlstads Kultur- och fritidsförvaltning. Efter information kombinerad med fika och en rundvandring med möjlighet att ställa frågor, hade Birgitta fått bättre grepp om vår institution och om samarbetet i Arkivcentrum
- Den 18 april arrangerades Karlstaddagen på Värmlands museum. Föreningsarkivet och Karlstads kommunarkiv deltog med informations/bokbord. Flera Karlstadsföreningar informerade om sin verksamhet och hade viss försäljning och dessutom hölls en handfull intressanta föreläsningar
- I början av juni kom Stockholms Stadsarkiv på besök till Värmlandsarkiv. Då gruppen visades lokalerna i Zakrisdal fanns Annika Eriksson med och informerade om Föreningsarkivet
- I mitten av juni anordnade Riksarkivet träff för arkiv i landet som arbetar med och tillvaratar enskilda arkiv. Träffen, som hade ett 50-tal deltagare, var förlagd till Stockholms Stadsarkiv. Peter Olausson, Karlstads universitet, kursledare för universitetets arkivkurs och arkivchefen beskrev kontakterna och samspelet mellan arkivutbildningen och arkiven i Karlstad
- Från 1 juni till mitten av juli visades Värmlandsarkivs fina Arkivcentrumutställning i Charlottenberg. Föreningsarkivet kompletterade med en skärm med föreningsmaterial från Eda
- I början av november träffade arkivchefen Arbetsutskottet i Kristinehamns Kulturnämnd i Kristinehamn. Träffen är obligatorisk för verksamheter som får bidrag och odelat positiv då politikerna kan passa på att ställa frågor och sätta sig in i arkivets verksamhet
- 30 november anordnade Föreningsarkivet en föreläsning kallad "Föreningsfanorna – en värmländsk kulturskatt". Föreläsningen var arkivets bidrag till höstprogrammet i Arkivcentrum. Edbergssalen pryddes med några vackra fanor och standar och dessutom hade en miniutställning installerats i arkivets lokaler på plan 4. Innan föreläsningen serverades förfriskningar samtidigt som publiken kunde se de utställda objekten. 25 personer kom till föredraget
- 1 december deltog Åsa Vålvik då Region Värmland arrangerade "Kulturparlamentet" i Karlstad med företrädare för alla tänkbara kulturverksamheter i länet.

Kursverksamhet

Den 11 april anordnades kursen "Så gör man en hembygdsbok" i samverkan mellan Föreningsarkivet och Värmlands hembygdsförbund. Kursens 21 deltagare från olika delar av länet fick lyssna till flera intressanta föreläsningar och även få sig till livs de goda exemplen. Arkivchefen medverkade i denna innehållsrika dag.

Under våren pågick A-kursen i Arkivkunskap. Arkivchefen undervisade och Åsa Vålvik handledde arkivstudenten Mona-Lis Dahlström under hennes arbete med slutuppgiften för A-nivån. I september fortsatte de flesta studenterna på B-nivån och arkivchefen fanns i vanlig ordning bland lärarna.

Information, mediakontakter, publicering

Föreningsarkivet och Arkivcentrum har förekommit i media vid ett antal tillfällen under 2015. Det är först och främst i länspressen, men även i ett par radio- och TV-inslag. Som nämnts tidigare har media uppmärksammat verksamheten gentemot skolorna ganska ofta under året. Detta beskrivs under rubriken Arkiv i Skolan.

Arkivcentrums gemensamma webbplats har varit under arbete större delen av året. I början av 2016 inledde Föreningsarkivet ett arbete för att bygga en ny egen hemsida. Arkivet har startat med att muta in domänen www.foreningsarkiv.se

Arkivchefen skrev en artikel till Bergslagsarkiv årsbok 2014. Årsboken utkom inte förrän i juni 2015, så därför redovisas den i årets berättelse. Arkivchefen fick det hedersamma uppdraget att göra en översikt av de första 25 verksamhetsåren i Bergslagsarkivs historia. Artikeln fick namnet "Bergslagsarkiv - en riktig överlevare". Personliga reflexioner vid ett 25-årsjubileum.

I september gav Värmländsk Kultur ut ett temanummer om föreningsliv i Värmland. Peter Olausson var redaktör för numret, med viss support av arkivchefen. Arkivchefen skrev en artikel om moderna rörelser i länet med rubriken "Förenade i nya former". I artikeln beskrivs arkivets kontaktverksamhet i Bergslagskommunerna Filipstad och Storfors samt den uppsökande verksamheten i Nordvärmland för några år sedan. Det var en fin möjlighet att göra arkivets utåtriktade verksamhet mera känd.

Slutord

Föreningsarkivet kan se tillbaka på ett mycket verksamhetsintensivt år. Kontakterna med organisationer och allmänhet har varit omfattande och arkivet har deltagit i ett antal olika publika kulturaktiviteter. Nyheten för året var starten av en uppskattad, välbesökt programverksamhet i samverkan mellan arkiven och Värmlands Släktforskarförening. Den lyckade satsningen ökade besökssiffrorna till Arkivcentrum rejält. Det var mycket glädjande eftersom besökstalen varit vikande under några år. Dessutom uppmärksammades flera av programinslagen i pressen.

Vid årsmötet 2015 beslutades att avbryta processen med en verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv. Det ansågs för närvarande inte finnas tillräckliga ekonomiska resurser att ersätta Regionen för ett övertagande av arkivpersonalen och vissa tjänster. Genom detta ställningstagande är styrelsen redo att efter flera års utredande och diskussioner, koncentrera sig på att utveckla den befintliga organisationen.

Under året exporterades detaljuppgifter om närmare 600 arkiv till den Nationella arkivdatabasen (NAD). Det är ett mycket viktigt steg för att inspirera forskare i vårt eget län och i ett riksperspektiv. Arkivet synliggör att det finns tusentals arkiv från den ideella sektorn i Värmland som är tillgängliga för forskning. Föreningsarkiven har de facto använts i ett antal spännande studier och uppsatsarbeten under 2015, en utveckling som förstärktes under hela 2000-talet. Arkivet har som en huvuduppgift att underlätta för användarna. Det görs löpande genom att digitalisera sökvägar och lägga ut på internet. Den nya hemsidan, som byggs under 2016, blir förstås ett utmärkt verktyg i detta tillgänglighetsarbete.

Satsningen tillsammans med Värmlandsarkiv att nå ut till barn och ungdom har varit både intensiv och framgångsrik under 2015. Vi hoppas kunna utveckla denna verksamhetsgren ytterligare under 2016 med dramatiserade stadsvandringar och aktiviteter i tidsenliga miljöer.

Styrelsen är givetvis tillfreds med att årets ekonomiska verksamhet uppvisar ett plusresultat. Inte minst beror detta på kommunernas uppslutning kring de serviceavgifter som man tidigare gett klartecken till. Målet är självfallet att vidmakthålla den positiva ekonomiska utvecklingen även under 2016. Ändå går det inte att bortse från att det skulle behövas investeringar. De befintliga datorerna installerades 2009/2010, likaså programvarorna. I första hand borde den dator som nu tjänar som server bytas ut. Arkivet måste definitivt säkra de digitala register och databaser som byggts upp under årens lopp.

Till sist vill styrelsen tacka Region Värmland, Karlstads kommun och de övriga femton Värmlandskommunerna som gett arkivet ekonomiskt stöd under året. Arkivet vill även tacka medlemsorganisationerna, våra samverkanspartners i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening för synnerligen gott samarbete under året. Ett särskilt tack

till Karlstads kommunarkiv som hjälpte till att lösa ett tillfälligt lokalproblem då Konsumföreningarna återvände hem till länet. Styrelsen vill avslutningsvis tacka personalen vars engagerade arbetsinsatser har gjort verksamhetsåret så framgångsrikt.

Karlstad i mars 2016

Sten Fransson
ordförande

Anders Ajaxson

Per Brunström

Åse Gustafsson

Björn-Olov Hallberg

Elsa Hallbäck

Lena Hassellund

Viola Jansson

Lillemor Johansson

Leif Spännar

Martin Stolare

/Berith Sande

Medlemsorganisationer i Folkrörelsernas arkiv för Värmland 2015-12-31

Bildningsorganisationer

ABF Värmland
 Alsters Folkdanslag
 Filmstudion MOWIE
 Folkbildarna i Värmland
 Folkuniversitetet
 Försvarsutbildarna Värmland
 Konstfrämjandet i Värmland
 Konstföreningen i Ulvsbytrakten KRUT
 Manskören Iris, Arvika
 Medborgarskolan Värmland Örebro
 NBV Värmland
 Riksteatern Värmland
 Sensus region Mellansverige
 Slottsbrons Musikkår
 Studieförbundet Värmland Bergslagen
 Studieförbundet Bilda Svealand
 Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
 Ulvsby Folkdanslag
 Värmlands Konstförening
 Värmlands läns 4H
 Värmländska Folkdansringen

Fackföreningar

Bygg 29:an Värmland
 GS avd 11 Värmland/Dal
 Handelsanställdas Förbund avd 17
 IF Metall Värmland
 IF Metall Östra Värmland
 Kommunal Västra Svealand, avd 03
 Ledarna
 Livsmedelsarbetareförbundet
 LO-distriktet Örebro och Värmland
 Pappers avd 36 Skoghall
 SAC Södra distriktet
 SEKO Post Värmland
 SEKO Västra Svealand
 Sv Elektrikerförbundet avd 16
 Sv Målareförbundet avd 6 Svealand, Sektion 3
 Sv Transportarbetareförbundet avd 6
 Unionen Värmland
 Visions center i Västerås
 Värmlands Journalistförening
 Värmlands Polisförening, Förbundsområde
 Värmland
 Värmlands Tandläkareförening

Idrottsföreningar

Bandyförbundet distrikt Mellansverige
 Färjestads BK, Karlstad
 Karlstad Båtklubb
 Karlstad Korpfförening
 Karlstads Simsällskap

Karlstads Tennisklubb
 Mellansvenska Gymnastikförbundet
 Orienteringsklubben Tyr
 SDF Korpen Värmland
 Värmlands Bordtennisförbund
 Värmlands Fotbollsförbund
 Värmlands Friidrottsförbund
 Värmlands Handikappidrottsförbund
 Värmlands Idrottsförbund
 Värmlands Ishockeyförbund
 Värmlands Orienteringsförbund
 Värmlands Ridsportförbund
 Värmlands Skidförbund
 Värmlands Skolidrottsförbund
 Värmlands Skyttesportförbund
 Västra Svealands Bågskytteförbund
 Wermlands Simförening

Nykterhetsorganisationer

IOGT-NTO Logen 1032 Myran, Forshaga
 IOGT-NTO Logen 389 Ägir, Karlstad
 IOGT-NTO Värmland
 MHF Bergslagen
 Nykterhetsrörelsens Scoutförbund Värmlands
 distrikt
 Verdandi Värmland/Dal
 Värmlands Blåbandsdistrikt
 Värmlands Nykterhetsförbund

Politiska organisationer

Arvika Arbetarekommun
 Centerkvinnorna i Värmland
 Centern i Filipstad
 Centerpartiet i Värmland
 Centerpartiets Ungdomsförbund Värmland
 Folkpartiet-Liberalerna Värmlands förbund
 Miljöpartiet de gröna i Värmland
 Moderaterna i Värmland
 S-Kvinnor i Värmland
 Skoghalls Socialdemokratiska Arbetarekommun
 Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i
 Värmland
 Socialdemokraterna i Karlstad
 Socialdemokraterna i Värmland
 SSU Värmland
 Torsby Nordvärmlands Arbetarekommun
 Unga Örnar Värmland
 Vänsterpartiet Värmland
 Årjängs Socialdemokratiska Arbetarekommun

Religiösa organisationer

Equmeniakyrkan
 Frykeruds Missionsförsamling

Hammarö-Skoghalls Missionsförsamling
Svenska Kyrkans Unga i Karlstads stift

Övriga organisationer

Astma- och Allergiföreningen Värmland
Bergslagens Älghundsklubb
Boda Hembygdsförening
Boliviavännernas Insamlingsstiftelse
Borgebols Samfällighetsförening
Brf Brandmästaren, Karlstad
Brf Felix, Karlstad
Brf Kasernhöjden 11, Karlstad
Brf Kyrkbacken, Karlstad
Brf Näcken, Karlstad
Brf Polketten, Hammarö
Brf Tjärnheden, Deje
Brottsförebyggande Centrum i Värmland
Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
Civilförsvarfsförbundet Värmland
DHR Värmlands distrikt
Forshaga Folkets Hus
Forshaga Hembygdsförening
Frykeruds Hembygdsförening
Föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
Värmland
Föreningen Grums Hembygdsarkiv
Föreningen Karlstad Lever
Föreningen Norden i Arvika
Föreningen Norden i Hagfors
Föreningen Norden i Kristinehamn
Föreningen Norden Värmlands distrikt
Föreningen Värmlandslitteratur
Föreningen Värmländsk Kultur
Grava Hembygdsförening
Hammarö Hembygdsförening
Handikappförbunden Värmland
Handikappföreningarna Karlstad
Hjärt- och Lungsjukas förening Hagfors Munkfors
Hjärt- och Lungsjukas förening i Karlstad m o
Hjärt- och Lungsjukas förening i Värmland
Hushållningssällskapet Värmland
Hyresgästföreningen Region Mitt
Hörselskadades Förening i Karlstad m o
Hörselskadades Riksförbund Värmlandsdistriktet
ILCO Värmland
Jägareförbundet Värmland
Karlstads Dövas Förening
Karlstads Koloniträdgårdsförening
Karlstads Rotaryklubb
LRF Värmland
Länshemslöjdsföreningen i Värmland
Majblommeföreningen i Karlstad
Nors Hembygdsförening
NTF Värmland
Nyeds Hembygdsförening
Odd Fellowinstitutionernas i Karlstad
gemensamma Ekonomiutskott

Polisens Veteranklubb i Värmland
PRO Arvika
PRO Forshaga
PRO Hagfors
PRO Handels
PRO Karlstad Samorganisation
PRO Karlstad Västra
PRO Kronoparken, Karlstad
PRO Nyed
PRO Värmland
Prostatacancerföreningen Värmland
RSMH Kalstasola
Rädda Barnen Värmlands distrikt
Röda Korset Region Mellan
Skoghalls Folketshusförening upa
SPF Solstad Karlstad
SPF Värmlands distrikt
Stiftelsen Erlandergården i Ransäter
Stiftelsen Kulturmiljöfond Värmland
Stiftelsen Rattsjös Skogsvårdsfond
Sv Turistföreningen STF Värmland
Svensk-Engelska Föreningen i Karlstad
Svenska Livräddningssällskapet SLS Värmland
Svenska Rasfjäderfäförbundet
Svenska Taxklubben
Synskadades Riksförbund SRF Värmland
Villaägarna i Hammarö
Vulkanerna Degerfors IF supporterklubb
Vågmästarens Samfällighetsförening, Karlstad
Värmlands Folkets Hus och Parker Region
Värmlands Hembygdsförbund
Värmlands Idrottshistoriska Sällskap
Värmlands Kennelklubb
Värmlands läns Diabetesförening
Värmlands läns Kalkningsförbund
Värmlands läns Luftvårdsförbund
Värmlands Släktforskarförening
Värmländska Akademien
Värmländska Provinsiallogen
Väse Hembygdsförening

FÖRENINGSA R K I V E T I V Ä R M L A N D			
RESULTATRÄKNING 2015		2015	2014
Intäkter			
Bidragsintäkter			
	Statsbidrag	299 000,00	300 000,00
	Region Värmland	414 000,00	399 000,00
	Region Värmland hyresbidrag	368 000,00	368 000,00
	Karlstads kommun	232 500,00	228 000,00
	Karlstads kommun hyra	135 000,00	135 000,00
	Arvika kommun	12 885,00	12 000,00
	Eda kommun	4 249,00	0,00
	Filipstads kommun	5 305,00	0,00
	Forshaga kommun	5 689,00	2 850,00
	Grums kommun	0,00	4 459,00
	Hagfors kommun	5 994,00	0,00
	Hammarö kommun	7 000,00	7 500,00
	Kils kommun	5 929,00	0,00
	Kristinehamns kommun	12 000,00	12 000,00
	Munkfors kommun	1 825,00	0,00
	Storfors kommun	2 056,00	0,00
	Sunne kommun	6 557,00	0,00
	Säffle kommun	15 677,00	0,00
	Torsby kommun	5 996,00	6 018,00
	Årjängs kommun	4 976,00	3 400,00
	Övriga bidrag	0,00	2 500,00
Summa bidrag		1 544 638,00	1 480 727,00
	Medlemsavgift 1	130 545,00	126 860,00
	Medlemsavgift 2	29 200,00	28 400,00
	Serviceavgifter	438 165,00	416 820,00
	Leveransavgift	17 320,00	25 740,00
Summa avgifter		615 230,00	597 820,00
Övriga intäkter			
	Medlemskonsultation/utbildning	11 086,00	16 500,00
	Övriga intäkter	5 158,00	921,81
	Bokförsäljning egen	150,00	1 280,00
Summa övriga intäkter		16 394,00	18 701,81
Räntor		13,40	610,35
Upplösta avsättningar		0	10 000,00
Sammanräknade intäkter		2 176 275,40	2 107 859,31
Öresutjämning		-12,69	0,00
		2 176 262,71	

FÖRENINGSA R K I V E T I V Ä R M L A N D			
RESULTATRÄKNING 2015		2015	2014
Kostnader			
Personalkostnader			
Löner		1 072 066,17	1 052 104,30
Arbetsgivaravgifter		334 967,00	325 658,00
Arbetsmarknadsförsäkringar		7 365,00	8 407,00
Pensionskostnader		63 171,00	75 216,00
Reseersättningar		7 696,65	3 207,07
Löneskatt		14 488,00	17 496,00
Övriga personalkostnader		3 098,00	361,00
Personalutveckling		4 308,75	3 860,00
Summa personalkostnader		1 507 160,57	1 486 309,37
Materialkostnader			
Förbrukningsmaterial, aktoms lag		937,00	2 497,00
Kontorsmaterial, trycksaker		7 064,32	7 395,14
Summa materialkostnader		8 001,32	9 892,14
Administrationskostnader			
Porto		7 460,00	5 290,00
Tele		12 686,36	31 389,90
Datatjänster/ Kommunikation		22 676,00	23 647,75
Övriga administrationskostnader		11 252,50	9 034,50
Köp av tjänst		17 700,00	21 300,00
Summa administrationskostnader		71 774,86	90 662,15
Hyra		517 000,00	507 300,00
Företagsförsäkring		4 689,00	4 649,00
Bevakning		5 662,55	7 365,00
Reklam		6 030,00	3 238,19
Övrigt		9 352,00	7 112,00
Summa övriga kostnader		542 733,55	529 664,19
Marknadsföring		0,00	10 122,09
Arkivens dag		494,89	1 879,13
		494,89	12 001,22
Förluster kundfordringar		11 003,75	0,00
Räntekostnader		0,00	197,00
Summa kostnader		2 141 168,94	2 128 726,10
Sammanräknade kostnader		2 141 168,94	2 128 726,10
Årets resultat		35 093,77	-20 866,94
		2 176 262,71	2 107 859,20

FÖRENINGSA R K I V E T I V Ä R M L A N D			
BALANSRÄKNING 2015		2015	2014
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Kassa		404,00	1 426,00
Plusgiro		401 982,95	13 702,80
Bank		100 000,00	175 194,78
Placeringskonto		0,00	253 306,10
KF-konto		306,17	306,17
Kundfordringar		3 230,00	32 095,00
Förutbetalda kostnader		3 795,00	3 738,00
Summa omsättningstillgångar		509 718,12	479 768,85
Summa tillgångar		509 718,12	479 768,85
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserad vinst		-54 107,15	-33 240,21
Årets resultat		35 093,77	-20 866,94
Summa eget kapital		-19 013,38	-54 107,15
Kortfristiga skulder			
Leverantörskulder		292 150,00	298 118,00
Skatt, anställda		25 047,00	22 640,00
Arbetsgivaravgifter		29 149,00	27 459,00
Löneskatt		31 825,00	32 392,00
Uppl. Semesterlöner		8 168,00	11 267,00
Avsatta medel		40 000,00	40 000,00
Checkkredit		100 000,00	100 000,00
Övriga kortfristiga skulder		2 392,50	2 000,00
Summa kortfristiga skulder		528 731,50	533 876,00
Summa Eget kapital och skulder		509 718,12	479 768,85

Statistik 2011 - 2015**Besök, leveranser, forskarärenden och utlån mm**

	2011	2012	2013	2014	2015
Mottagna leveranser	94	125	101	121	93
Mottagna arkivbildare	167	267	170	344	287
Mottagna hyllmeter		91,2	88,2	125,4	92,33
Mottagna volymer				2306	3143
Återtagna arkivbildare	3	2	3	2	2
Nya förteckningar	106	91	75	47	97
Kompletterade förteckningar	59	52	84	62	68
Antal nya förtecknade volymer	861	878	743	710	824
Förtecknade hyllmeter		40,04	33,06	31,75	33,02
Registrerade besök*	4281	4284	4092	3216	4188
Framtagna volymer till forskarsal	455	714	830	696	847
Framtagna volymer för externlån	74	76	83	6	21
Handlagda ärenden	301	527	308	396	359

*Gemensamt för Arkivcentrum Värmland

Typfördelning av förtecknade arkiv hos Föreningsarkivet i Värmland år 2015

Bildningsorganisationer	347
Fackliga organisationer	1407
Idrottsföreningar	366
Nykterhetsföreningar	736
Politiska föreningar	702
Religiösa föreningar	753
Övriga ideella föreningar	1208
Person- och släktarkiv, samlingar	145
Summa	5664

Föreningsarkivet i Värmland

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i *Föreningsarkivet i Värmland* för år 2015. Det är styrelsen som har ansvaret för handlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen.

Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid mot föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning med god redovisningssed i Sverige.

Styrelsens ledamöter har enligt vår uppfattning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad i april 2016

Lars Gunnar Sander

Anna-Karin Berglund